

Uitsluitend ingediend via e-mail
Ministerie van Justitie en Veiligheid
t.a.v. de heer dr. mr. F.B.J. Grapperhaus

Den Haag, 11 januari 2021

dossiernummer:

uw kenmerk:

telefoonnummer:

e-mail:

Betreft: wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het verbeteren van de bestrijding van heling

Geachte minister,

Bij brief van 13 november 2020 heeft u de Nederlandse orde van advocaten (NOvA) ter consultatie voorgelegd het wetsvoorstel 'wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het verbeteren van de bestrijding van heling'. De NOvA voldoet graag aan uw verzoek en heeft zijn adviescommissie strafrecht gevraagd te adviseren.

Bijgaand stuur ik u het advies van de adviescommissie. De algemene raad sluit zich aan bij de overwegingen van de adviescommissie en verzoekt u deze bij de verdere uitwerking te betrekken.

Met de meeste hoogachting,
namens de algemene raad,

algemeen secretaris

bijlage: advies van de adviescommissie strafrecht

Bezoekadres
Prinses Beatrixlaan 5
2595 AK Den Haag

Postadres
Postbus 30851
2500 GW Den Haag

www.advocatenorde.nl

ADVIES

Van:	adviescommissie strafrecht (ACS)
Datum:	11 januari 2021
Betreft:	wijziging van het Wetboek van Strafrecht en het Wetboek van Strafvordering in verband met het verbeteren van de bestrijding van heling

SAMENVATTING

Het wetsvoorstel beoogt aanscherping van de strafbepalingen die zien op de verplichtingen die op opkopers en handelaren rusten te bewerkstelligen, in aanvulling op de reeds in gang gezette maatregelen ter bestrijding van heling. Daartoe wordt aan opkopers en handelaren die van het opkopen of handelen in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën van gebruikte of ongeregelde goederen een beroep of gewoonte maken de verplichting opgelegd zich te registreren in een landelijk opkopersregister (het Digitaal opkopersloket (DOL)), dienen zij gebruik te maken van het Digitaal Opkopers Register (DOR) en dienen zij de door hen verworven goederen voor een termijn van vijf dagen te bewaren.

Conclusie

De ACS beschouwt het wetsvoorstel als een logisch gevolg van de digitalisering van de samenleving en acht het wetsvoorstel in die zin voldoende onderbouwd.

De ACS adviseert:

- Het nader toelichten van de strafbaarstelling van degene die een gebruikt of ongeregeld goed verwerft van een persoon die in kennelijke staat van bewustzijnsbeïnvloedende stoffen verkeert (art. 437 lid 1 onder c).

CONSULTATIEREACTIE

In de Memorie van Toelichting op het wetsvoorstel wordt geconstateerd dat een groot deel van opkopers en handelaren die van het opkopen of handelen in bij algemene maatregel van bestuur aangewezen categorieën van gebruikte of ongeregelde goederen een beroep of gewoonte maken reeds gebruik maakt van het Digitaal Opkopers Registers. Bovendien bestaat ten aanzien van deze opkopers en handelaren reeds de verplichting zich te registreren bij de Gemeente waar zij gevestigd zijn. De invoering van een Digitaal Opkopers Loket brengt in die zin geen extra verplichtingen met zich.

Ook ten aanzien van het verplichte gebruik van het DOR geldt dat dat geen extra verplichtingen met zich brengt, nu de bedoelde opkopers en handelaren ook nu al verplicht zijn gebruik te maken van een inkoopregister.

Daarnaast volgt uit de Memorie van Toelichting dat de voorgeschreven bewaartermijn van vijf dagen nu reeds volgt uit de door de VNG uitgegeven model-APV.

De hierboven genoemde verplichtingen leveren daarentegen een duidelijke bijdrage aan de bestrijding van heling en de daaraan ten grondslag liggende vermogenscriminaliteit, nu door de koppeling van het DOR aan de database van Stop Heling bij inschrijving van een voorwerp in het DOR onmiddellijk kan blijken of sprake is van een gestolen voorwerp. Op het moment dat alle opkopers en handelaren verplicht gebruik maken van het DOR wordt daardoor een gelijk speelveld bereikt.

De ACS onderschrijft bovendien de wetssystematische aanpassingen van die het wetsvoorstel beoogt.

Op één punt adviseert de ACS het wetsvoorstel nader toe te lichten. In art 437 lid 1 onder c wordt strafbaar gesteld hij die een gebruikt of ongeregeld goed verwerft van een minderjarige die jonger is dan achttien jaar of van een persoon die in kennelijke staat van bewustzijnsbeïnvloedende stoffen verkeert. Het eerste deel van die strafbaarstelling is overgenomen uit het huidige art. 437bis lid 1 onder a.

Het tweede deel van deze strafbaarstelling is nieuw en beoogt personen die zich in een kwetsbare positie bevinden te beschermen tegen een mogelijke door alcohol of een andere drug veroorzaakte impulsieve verkoop van een goed of goederen. Hoewel de ACS sympathiek staat tegenover de reden van deze uitbreiding van de strafrechtelijke aansprakelijkheid acht zij dit onderdeel in de Memorie van Toelichting onvoldoende toegelicht.

De minderjarigheid van de verkoper is voor de opkoper of handelaar vast te stellen, nu deze verplicht is de identificerende persoonsgegevens van de verkoper op te nemen in het DOR. Ook ten aanzien van de thans in art. 437bis lid 1 onder b (art. 437 lid 1 onder d concept) genoemde categorie van personen (zij van wie de opkoper of handelaar weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat hij vanwege een aan hem opgelegde straf of maatregel in een inrichting is opgenomen of in een psychiatrisch ziekenhuis verblijft) valt tenminste vast te stellen of zij in een inrichting zijn opgenomen of in een psychiatrisch ziekenhuis verblijven.

Ten aanzien van personen die ten tijde van de verkoop in kennelijke staat van bewustzijnsbeïnvloedende stoffen verkeerden, geldt dat dit – zeker achteraf – zich niet of

nauwelijks laat vaststellen. Bovendien kan uit de Memorie van Toelichting niet volgen of dit een veel voorkomend probleem is en dat dus deze bescherming geboden is en bijvoorbeeld ook onvoldoende zou worden geboden door het civiele recht en de regels rond ontbinding op grond van (bv,) dwaling.

Daarnaast zou de Memorie van Toelichting nader dienen toe te lichten wanneer sprake is van 'kennelijke staat'. De enige vergelijkbare strafbaarstelling in het Wetboek van Strafrecht (art. 252 Sr, *'met gevangenisstraf van ten hoogste negen maanden of geldboete van de derde categorie wordt gestraft: 1°. hij die aan iemand die in kennelijke staat van dronkenschap verkeert, bedwelmende drank verkoopt of toedient'*) ziet alleen op alcohol. In de Drank- en Horecawet (art. 20 lid 5, *'het is verboden in een slijtlokaliteit of horecalokaliteit of op een terras de aanwezigheid toe te laten van een persoon die in kennelijke staat van dronkenschap of kennelijk onder invloed van andere psychotrope stoffen verkeert'*) wordt naast dronkenschap, ook gesproken over "kennelijk onder invloed van andere psychotrope stoffen". Beoogt het wetsvoorstel waar het de kennelijke staat van bewustzijnsbeïnvloedende stoffen betreft, aan te sluiten bij deze bepaling uit de Drank- en Horecawet? Zo ja, waarom is er dan niet voor gekozen om aan te sluiten bij de daar gebruikte terminologie ("andere psychotrope stoffen")? Of wordt met de term "bewustzijnsbeïnvloedende stoffen" iets anders bedoeld?

De ACS adviseert het wetsvoorstel in bovenstaande zin nader toe te lichten.